40ՐԴ ՏԱՐԻ ՔԻԻ 2085 — ԻԶՄԻՐ 12 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1919 — ԿԻՐԱԿԻ

ՏՆՕՐԻՆ - ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
Հ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՏԱՐԵԿԱՆ 500 ՂՐՇ.
ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 250 »
ԵՒԱՄՍԵԱՅ 150 »

Բաժանորդագրութիւնք կ'սկսին ամեն ամսոյ 1 ին և 15 ին

100 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ - Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Fondateur
M. Mamourian

Directeur - Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN

"ARÉVÉLIAN MAMOUL"
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN

100 ՓԱՐԱ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՒ ԲՈԼՈՆԻԱ

Կ. Պոլսոյ նախկին ամերիկեան դեսպան Մր. Մօրկէնթաու, հայերուս համար քաջածանօթ դէմք մը, վերջերս իր կառավարութեան կողմէ մասնաւոր յանձնաժողովի մը գլուխ դրուած, զրկուած էր Բոլոնիա տեղւոյն վրայ ուսումնասիրութիւն մը կատարելու համար։

Քանի մը օր առաջ «Մանչեն»ի խմբագրապետին կողմէ էնթէրվիու մը ևզած էր իրեն, որ թարգմանարար ներկայեցինք մեր ընթերցողներուն, անորմէ եզրակացութիւններ հանելու համար։

՝ Նմանութեան շատ աչքառու կէտեր չնշմարեցի՞ք Բոլոնիոյ և Հայոց վիճակին նկատմամբ։

Հոն՝ Բոլոնիոյ մէջ ժողովուրդին թշուառութիւնն, անօթութիւնն ու մերկութիւնը, հոս՝ Հայաստանի սահմաններուն վրայ միևնոյն տեսարանը։

Հոն՝ սահմանները պաշտպանելու համար բանակ մը, հոս միևնոյն կացութիւնը, չըշապատուած հակառակորդ ազգութիւններէ, ժողովուրդներէ, որոնք կ'սպառնան ապրիլ ուզող ժողովուրդներու գոյութեան։

Եւ ամենէ զարմանալին, ինչո՞ւ չըսենք ցաւալին, ներքին բացուած վէրքեր, հակառակութիւններ, թշնամութիւններ, ճիշդ մեզի պէս։

Ասկա հրեւակայել թէ ինչպէս Բոլոնիացիք նմանապէս և մենք արտաքին աշխարհէն, յաղթական պետութիւններէն կ'սպասենք մեր նիւթական վերքերուն և բարոյական ցաւերուն դարման և օգնութիւն։

Մէկ խօսքով նմանութեան կէտերը զիրար կ'հաւասարակշռեն և որևէ այլազանութիւն կամ այլուրութիւն մը չկայ անոնց և մեր վիճակին միջև։

Սակայն միևնոյնն կրնա՞նք ըսել ապագայի մասին, կրնա՞նք միթէ ինքնավստահ ըլլալ թէ Բոլոնիոյ սահմանուած իք օժանդակութիւններն համահաւասար չափով պիտի ընձեռուին նաև Հայոց, թէ անոնց ըլլալիք բարոյական ու նիւթական օգնութիւնները միևնոյն աստիճանին վրայ մեզի ևս պիտի նըւիրուին։

Հոս՝ եթէ չենք սխալիր՝ ճակատագրի չըսենք ծանր, թեթև տարբերութիւն մը զգալի կ'պատնայ ու չուենինանք միամտութիւնն յուսալու, թէ՝ եւրոպական մեծ պետութիւններն միևնոյն հոգածութիւնն ու գուրգուրանքն պիտի տածին նաև մեզի համար։

Ոչինչ կայ զարմանալի, չկարծենք սակայն թէ՝ համակրութիւններու և հակակրութիւններու զգացումէն առաջնորդուած կամ մղուած յաւաջ պիտի զայ այս անհերքելի իրողութիւնը, ա՛չ, այլ պարզապէս Բոլոնիոյ և Հայաստանի, աշխարհի քարտէսին վրայ ճակատագրականօրէն գրաւած դիրքերէն։

Եթէ կարելիութիւն ըլլար Հայաստանն փոխադրել ճիշդ ուճիշդ Բոլոնիոյ գտնուած դիրքին վրայ, այսօր մենք պիտի ըլլայինք բազդաւորեալներն ու առանձնաշնորհեալներն անոնք բազդալուկեալներըլ կամ նուազ հետաքրքրականները։

Առաջին անգամն չէ որ Բոլոնիա կ'վերականգնուի, անոր վերջին անկումէն յետոյ Նաբոլէոն Ա. ամեն ճիգ թափեց վերահաստատել Բոլոնիան և իր կոլովի ասոխներուն Պուրպոններու քաղաքականութիւնն իրացուց, սակայն ուսական արշաւանքի ձախողանքով ոչ միայն ինք տապալեցաւ, այլ նաև երկար տարիներու համար Բոլոնիա ևս գահավէժ անկում մը ունեցաւ և անոր վերջին հարուածը տուաւ Վիէննայի վհատժողովը, պատառ պատառ մասերու բաժնելով և երեք մեծ պետութիւններու օրօք բաժին ընելով զայն։

Սակայն ահա այսօր Բոլոնիա կ'վերականգնի, որովհետև իր աշխարհագրական դիրքով կոչուած է մեծ դեր մը կատարելու Ասիատիան Եւրոպայի կուշտին ճիշդ մէջ տեղը, կազմելով եռանկիւն մը և իրարմէ բաժնելով սահմանակցութիւնը մեծ պետութեան մը, որ թէև այժմ անկերպարան, վաղը միւս օր պիտի կազմակերպուի և տիպարի իր նախորդ դաշնակիցներուն հետ համաձայնութեան եզրներ գտնել, և այդ քաղաքականութեան հետևիւղն մէջ փոքրիկ դեր մը չէ որ պիտի կատարէ, այսօր դեռ անկազմակերպութեան մէջ տարուբերուող, թշուառութեան մէջ տուայտող, ներքին պատակտումներովտառապող այդ Բոլոնիան։

Անցեալի մէջ Բոլոնիոյ փճացման ու կործանման պատճառ եղած են իր ներքին անվերջանալի անհամաձայնութիւներն ու պատակտումները, որոց ո՛չ չափ ու սահման կրցած է դնել և այդ երկիրն իր ներքին յեղափոխութեան զոհ եղած է, որմէ օգտուած են իր հզօր դրացիները։ Ահա ինչպէս կ'ըսէ Մր. Մօրկէնթաու, այժմ ևս միևնոյն մտայնութիւնն կ'տիրէ հոն, սակայն այժմ փոխուած ըլլալով պայմաններն և նաև փոխանակութեան ենթարկուած ըլլալով Եւրոպայի քաղաքականութիւնն, կասկած չունինք թէ համաձայնական պետութիւններն չպիտի թողուն զայն իր բազդին և ներքին պատակտումներուն մէջ և երկաթէ բազուկով մը պիտի հարկադրեն զայն համակերպիլ օրուան հրատապ ու սոսկալի պահանջքներուն, անոնց զոհացում տալու դիրքի մը մէջ դնելու համար երկիրն և այս տեսակէտով Յիրանան ամենէ աւելի ոգի ի բուն պիտի ջանայ Բոլոնիան, խաղալ կատալարականձևի մը մէջ ձուլելու, անոր ամեն դիւրութիւն և միջոցներ հայթայթելով։

Մենք հայերս մեր աշխարհագրական դիրքով միևնոյն կացութեան մէջ կը գտնուինք, անօգուտ պատրանքներ չունենանք, չինովի յոյսեր չդնենք օտար աշխարհին վրայ, որովհետև անցեալի չահերն գոյութիւն չունին այլևս, Հայաստան Արևելքի կեդրոնական Բոլոնիան նկատելու և միևնոյն աստիճանին վրայ գտնուելու որևէ առաւելութիւն չներկայեր ներկային մէջ։

Քաղաքական պայմաններն անյուսալի փոփոխութիւններու ենթարկուած են, և եթէ Հայաստան մը կազմելու պարագան ընդունուած է այսօր Համաժողովին կողմէ, Ուիլսընի սկզբունքներուն չնորհիւն է և եթէ հայկական տառապանքներուն և անոր սպառնացող վտանգներուն դէմ պատուար կանգնին, զուտ մարդասիրական նկատումներէ առաջնորդուած պիտի ըլլան անոնք, փըճացումէ փրկելու համար մարդկութեան ոչ արհամարհելի մէկ հատուածը։

Հետևապէս Հայկական դատն եթէ շահուած է, եթէ ապագան մերն է, իր չլսուիչ մերկութեամբ մի միայն մերը պիտի ըլլայ, և կրնանք երևակայել թէ՝ որքան լուրջ ճիգերու կարօտ պիտի ըլլանք որպէսզի յաջողինք վերականգնել, վերածնիլ և ցոյց տալ թէ՝ կարողութիւն ունինք և արժանիք, առանց օտարներու իրական եւ հզօր օժանդակութեան, հետզհետէ գաստւորուիլ քաղաքակիրթ աշխարհի ազգութիւններու չարքին մէջ։

Ամերիկեան կամ անգլիական յանձնառութիւներն, պահ մը թողնելով առնոնց առժամանակեայ կամ ժամանակաւոր բնոյթն, չկարծենք թէ կրնան հըրաշքներ գործել, եթէ մենք չյաջողինք անոնցմէ օգտուիլ և այդ խաղաղ շրջանին մէջ՝ գնահատելի ազգ մը դառնալ։

Մենք, եթէ ուզենք, ունինք այդ կարողութիւնն, սակայն պիտի ունենա՞նք անվհատ յարատևութիւնն և խաղաղ ու գօտեպնդուած այն գործունէութիւնն, որ յաջողութեան միակ գաղանիքը կ'կազմէ։

Պիտի յաջողի՞նք ցոյց տալ Եէ՝Բոլոնիոյ չնորհուելիք առաւելութիւններուն հակառակ մենք ինքնապլուխ թողուած չատ աւելի կ'արժենք, ահա այս է էական և ծանրակշիռ կէտը, որու վրայ լրջօրէն պէտք է խորհիլ անհատապէս և հաւաքապէս։

Հ. Մ.

ԶՍՅՏԵԼՓՆ ՄԷՋ

Իրարանցումը սկսաւ։
Ի՞նչ կայ։

Հայ երիտասարդ մը որբերու բանակով մը Իզմիրի վրայ արշաւանք մը կազմակերպած է և թերևս այս առթիւ հրապարակ եկած ատեն՝ արդէն իսկ Իզմիր հասած։

Քանակութի՞ւնը—270 որբ և թերևս որբուհիներ ալ։

Իզմիրի մէջ գտնուած բոլոր Միութիւններուն հրաւէր եղած է ընդունելութեան համար պատրաստուելու, նոյն իսկ պոյ-սքաութներն այդ օրը գործի վրայ պիտի ըլլան, բայց եթէ կիրակիի չհանդիպի և չարթուան մէջ պատահի այդ բանակին ժամանումը, ինչ կարևորութիւն ունի դպրոցը պիտի խանգարուի եղեր ա՛մ կարևորութիւն կուտայ այժմ ուսումնքի, և եթէ պոյ—սքաութներն չըլլան ո՞վ պիտի ընէ ատն պատիւները և ռամիկանութեան պաշտօնը, հասկա՞ք այժմ...։

Այսպէս ուրեմն բոլոր միութիւններն այդ գործին համար թեւերնին սոթթած կաղմ ու պատրաստ կ'սպասեն այս է վերջէն դրուած կարգախօսը, որովհետև մինչև ուշ որ վերջին ընդգրկուած դրութիւնն այդ է, ամեն քէն գործի դնել, որպէսզի միոյն կամ միւսին խանթը չմնայ, և ահա յանկարծ բինթոս մըն է ծայր կուտայ, իրարու խօսք չեն հասկնար, ամենքն հրամաններ արձակելու ձիրքով օժտուած, իրարու հրամաններ կ'տեղացնեն, կը քաշեն, հոն կ'քաշեն հոս կ'քաշեն և սայլն է որիր տեղը, քաշուած կ'մնայ առանց մատնաչափիմը յառաջանալու...։

Ինչո՞ւ այս համայնատարած հրաւէրը, ի՞նչ նպատ է Տարտպրելոյ յանձնաժողովը ու դեպ. Որբանոցի վարչութիւնը։ Եթէ չեմ սխալիր Բազմաքանի ժողովոյ պաշտօնն էր այդ երկու մարմիններուն լուր տալ թէ Պ. Շապուհ Նալարեան 270 որբերու պլուխն անցած կ'յառաջանայ Իզմիրի վրայ, և նախ՝ Տարտպրելոյն պիտի երթար ընդունելու այդ որբերն և սեղմակի առաջնորդելու Ազգ. Հիւանդանոց, որպէսզի հոն բաղնիք մը անցնէին, եթէ վրայ գլուխ չունին ճարճարակ ընէին, բժշկական քննութեան մը ենթարկուէին և անոնք որ առողջ էին անմիջապէս յանձնուէին Կեդր. Որբանոցի վարչութեան, որպէսզի իր վարձած պետերջրքի չէնքին մէջ. որ առժամեայ կերպով Հայ աղջկանց պաշտպարան եղաւ, հոն փոխադրէին, ինչպէս նաև այժմու որբանոցի չէնքին կիյ, որ այժմ պարպուած է կարճեմ տարաբդիրներէ։

Այսպէս կ'հասկնամ լոիկ մնջիկդործ տեմնել ուզելը առանց աղմուկի, առանց ժխորի, մանաւանդ առանց ցուցամոլութեան, և այնպէս կ'կարծեմ թէ այս գրութիւնն այնօրէն որ ծըրարուեցաւ մէկ կողմ գրուեցաւ, բըլնա՛ կամ չատ քիչ գործ տեսնուիլ սկսաւ, որովհետև այժմ խօսելու, անդադար խօսելու, պարապ և օգտակին ծրագիրներու մշակումով ժամանակ անցնելու չրջանն է, կարգով ու կանոնով. առանց Միութիւններն ու ժողովները իրար խառնելու, գործ տեսնելու արդիւնք յառաջ բերելու։

Որևէ մէկն քննադատելու կամ յանցաւոր նկատելու բնաւ մտադրութիւն չունիմ, բայց եկէք ինծի հետ լրջօրէն խորհեցէք թէ՝ որքան կըշտանան գործի մէջ խառնուողներն, այնքան աւելի եա կ'երթանք, առաջ երթալու տեղ և այդ գործի խառնուողներն երբ բուն իսկ մարդիկն չըլլան այդ գործին, ալ կրնաք երևակայել թէ ինչ տեսակ քաոս մը յառաջ կուգայ։

Ամենքն ալ բարի տրամադրութիւններ ունին, պչրատել կուզեն, պաշտօն ստանձնելու համար վճռաբեկներ են, չեմ մեղադրեր, բայց երկնից սուրբերու սիրոյն. չափն, չափսին իրենց ոյժերը, իրենց ընկերական դիրքը. իրենց անձնական զբաղումները և մանաւանդ իրենց պարտակաները և այնպէս նետուին այդ գործերուն մէջ, որպէսզի իրապէս օգտակար եղողներն չվատնեցնեն իրենց անմոռնալութեամբ և չհանգարին յարուցած մեքենան։

Թերևս ըսածներս պէչ հնչեն չատերու ականջին, բայց պիտի գայ օր մը, և չատ հեռու չէ, որ պիտի ըլլանմ այդ ականջներէն որպէսզի անչուշտ գործի մէջ խառնուողներն, այնքան աւելի ևս կ'երթանք, առաջ երթալու տեղ և այդ գործի խառնուողներն երբ բուն իսկ մարդիկն չըլլան այդ գործին, ալ կրնաք երևակայել թէ ինչ տեսակ քաոս մը յառաջ կուգայ։

Ամենքն ալ բարի տրամադրութիւններ ունին, պչրատել կուզեն, պաշտօն ստանձնելու համար վճռաբեկներ են, չեմ մեղադրեր, բայց երկնից սուրբերու սիրոյն. չափն, չափսին իրենց ոյժերը, իրենց ընկերական դիրքը. իրենց անձնական զբաղումները և մանաւանդ իրենց պարտակաները և այնպէս նետուին այդ գործերուն մէջ, որպէսզի իրապէս օգտակար եղողներն չվատնեցնեն իրենց անմոռնալութեամբ և չհանգարին յարուցած մեքենան։

Թերևս ըսածներս պէչ հնչեն չատերու ականջին, բայց պիտի գայ օր մը, և չատ հեռու չէ, որ պիտի ըլլանմ այդ ականջներէն որպէսզի անչուշտ գործի մէջ խառնուողներն, այնքան աւելի ևս կ'երթանք, առաջ երթալու տեղ և այդ գործի խառնուողներն երբ բուն իսկ մարդիկն չըլլան այդ գործին, ալ կրնաք երևակայել թէ ինչ տեսակ քաոս մը յառաջ կուգայ։

ՆՍ

ՍՔԻՏՍ ՏԱՐՍԻ

Լուր չի տրւա՛ն
Լուի՛կ անցաւ·
Այգո՛ւն գրնաց
Ա՛յ չի դարձաւ:

—

Ուրա՛խ էր ան
Հարսի՛ նրման
Թեւե՛ր ունէր
Ծիծռա՛ն նման:

—

Ախ ո՛ւր գրնաց
Այն ո՛ւր մնաց·
Սիրտս անիւնաս
Բա՛ռ մը մնաց···:

—

Ա՛խ ան չի՛ զար
Ան սիրահար՝
Սի՛րտս տարաւ
Ախ ե՛րբ կուգար:

Ս. ՀՒԶՄԻ ՀՒՆԱՆ

ՊՕԼՍԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

(Մեր ուսանուոր թղթակցեն)
(Ծոպոլտ)

Կ. Պոլիս 27 Սեպտ. 1919

Երևան երթալու համար, Բարիզի Հայ պատուիրակութեան կողմէ որոշուած երկու բանագնացները՝ վահան Թէքէեան և Նշան Տ. Ստեփանեան չարաթ մըն է որ Կ. Պոլիս կը գտնուին։

Ինչպէս յայտնի է Բարիզի մէջ Պողոս փաշա Նուպարի նախագահութեան տակ գտնուող պատուիրակութեանդէմ իրեն քրթմնջումներ սկսան, Պողոսփաշա, որոշեց Ազգային Համագումար մը կազմել և անոր ներկայացնել Ազգ. Պատուիրակութեան գործառնութեանց տեղեկագիրը ու յետոյ թողուլ որ Համագումարը ինքն վերցնէ պատասխանատուութիւնը և ինքն ճշդէ ազգային քաղաքականութեան ուղին և ծրագիրը։

Համագումարին կազմութեան համար հրաւէրներ եղան աշխարհի ամէն կողմ ցրուած հայոց և անոնց ներկայացուցիչներէն կազմուած Համագումարը գիտէք թէ ինչպէս ծրագրեց ապագայ աշխատութիւնները և գանոնք հետապնդելու նամար նոր մարմին պատուիրակութեան մը պէտք տեսաւ և կազմեց նոր մարմին մը։ Ասոնք ամէն մարդ գիտէ և կրկնելու պէտք չկայ։ Միայն հարկ կը զգամ դիտել տալ պարագայ մը որ լուսաբանելու կը ծառայէ շատ մը յարակից խընդիրներ, որոնցմէ մէկն ալ այս տառապեալ թիւնն է այն որ Երևան կը խըրկուի հիմա։

Այդ Համագումարին մասնակցիլ հրաւիրուած էին կովկասի հայերը։ Թրքահայ փախստականներու ներկայացուցիչները առանց այլևայլի մասնակցեցան այս մարմինին իսկ բուն տեղացիներու կամ Երևանի Հանրապետութեան ներկայացուցիչները, նենգամիտ ընթացքի մը հետևեցան։ Մինչև Համագումարին բացման օրը ոչինչ յայտնեցին Ժողովին գումարման առեն միայն ըսին թէ իրենք քաղաքական մասնակցին Համագումարին միայն խորհրդակցական հանգամանքով։ Խաղը շատ սրոշ էր։ Երևանի հանրապետութիւնը կ'ուզէր ինքզինքն զիրծ պահել Ժողովին որոշումներուն համակերպելու հարկադրութենէն և իրենց այս որոշումին վրայ ձեռքին և Ռուսահայոց և Թրքահայոց դասերը իրարու լծորդուելուն արգելք հանդիսանալ։

Պ. Աւետիս Ահարոնեան մեր լաւագոյն գրագէտը յոռետոյն քաղաքական վարիչը հանդիսացաւ Բարիզի մէջ և հէթ օր մը Հայ գրական պատմութեան էջերուն մէջ իրեն պիտի յատկացուի պատիւ և փառքի էջեր, սակայն մեր կատարած դերին համար արձանագրութիւնք ժլատզգաստ շատ անները պատ ու կրնաք րսել ղպատնք ապագող քնաչի մը պիտի աւնհնանայ։

Իր Կ. Պոլսոյ մէջ թուրք քաղաքական մարդոց և լրագրողներու ըրած անխորհուրդ յայտարարութիւնները, նոյնիսկ ձախսղ բանակցութիւնները մեզի այնպէս կարծել կուտային թէ Պ. Ահարոնեան այլևս քաղաքական շատ համեատ դործունէութեան մը պատեհանի մէջ ամփոփուելու էր և հայ պետութեան վարիչ հանգինակութիւններու չարքին մէջ պէտք չէր երևար։ Ընդհակառակը երևանի հանրապետութեան վարիչները, իբր լաւագոյն քաղաքագէտ, ատելի յարմար մէկը չունէին Բարիզ դրկելու եթէ ոչ այդ գրագէտը՝ որուն համբաւին կռնակը ապատանած կ'ուզէին ամէնէն անմարսելի դեզահատերը կլեցնել հայ ցեղին։

Եւ Պ. Ահարոնեան ըրաւ ինչ որ կ'սպատուէր իրմէն, Բարիզի մէջ կատարելով դեր մը որ որևէ յիտին հայ չպիտի ուզեր կատարել եթէ իսկապէս հայու զգացումներ կրէր։

Անիկա ոչ միայն համագումարին մէջ այս դերը կատարելով գոհացաւ այլ զազրելի փառասիրութենէ մը մղուած Պ. Պողոս Նուպարի պատուիրակութիւնը վարկաբեկելու և զայն մեկուսացնելու համար ամէն քան ըրաւ և չվարանեցաւ նոյնիսկ ազգին գերագոյն շահերուն վնասելու, Հայաստանի պատուիրակութիւնը իր անձին վրայ կեդրոնացնելու համար։

Ակներև է թէ Ահարոնեանի մէկ ձախող խաղն էր վեհաժողովէն հայ պատուիրակութեան ուղղուած հրաւիրագրին Պ. Պողոս Նուպարի ձեռքը ուշ հասնիլը և իր հրահանգոնվը էր որ Երևանի խորհրդարանին մէջ առնուեցան Արևմտահայ անդամներ և Մայիս 28ի յաւէտ այպանելի յայտարարութիւնը կատարուեցաւ Երևանի խորհրդարանին մէջ։

Այս տգեղգործերէնչետոյ Պ. Ահարոնեան վրէժայց անուղղի կի միջոցներով առաջքն առնել Պողոս փաշայի կողմէ գրուած պատասխանի մը և ամէն ձեռնարկ ըրաւ Թրքահայ պատուիրակութիւնը հետակերպացնելու համար կատարուած գործողութեան։

Եւ այս մասին քանակցութիւններ վարելու համար է որ Թէքէեան և Պ. Ստեփանեան կ'երթան Երևան։

Նկատի առնելով Երևանի կառավարութիւն վարիչներուն մտայնութիւնը և հիւանդ մտածութիւնները շատ մեծ յոյս մը տածել այս բանակցութիւններու վրայ բաւականէն աւելի միամտութիւն մը պիտի ըլլայ և չեմ կարծեր թէ Պ. Պողոս Նուպարի նախագահութեան տակ գտնուած պատուիրակութիւնը այդքան միամիտ ըլլայ, մօտէն ճանչնալէ յետոյ Պ. Հաւետիս Ահարոնեանը և իր հրամանով չարժող Երևանի հանրապետութեան վարիչները, այս տեսակ յոյս մը ունենալու համար, բայց հարկ է որ ազգային պատուիրակութիւնը այսպիսի հուսկ յետին փորձ մը ընելու ամէն ջանք գործադրած և բոլոր կարելի միջոցները կիրարկած ըլլալու սրտի անդորրութիւնը ունենալու։

Ասկէ յետոյ չհամակերպողներու և դիմումներ չընողներուն վրայ կը մընայ պատասխանատուութիւնը, հէթ իրենց այլամերժ ընթացքին նոյնիսկ վնաս մը առաջ գայ ազգին չհերուներ։

Վահան Թէքէեանի և Նշան Ստեփանեանի մտրթելով հանդերձ յոյսդուրթիւն, պիտի մաղթենք նաև այնքան կորով ու կամքոր անկաոկած ենք որ ցոյց տալ պիտի գիտնան իրենց փափուկ պաշտօնին մէջ։

ԱՐԳԱՄ ԱՆԴԵՂԱՑԻ

ՀՐԱՒԻԷՐ

Այս կիրակի Հոկտ. 12 տաւօտ ժամը 9ին Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութեան բոլոր ընկերները ստիպողաբար կը հրաւիրուին ընդհ. ժողովի Մեսրոպեան վարժարանը։

Ս. Դ. Հ. ԿՈՄԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Խորհուրդ Մասնաճիւղ

ՀԱՅԵՐԸ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

Ե.

ՕՏԱՐՆԵՐՈՒՆ ԿԱՐԾԻՔԸ ՀԱՅՈՑ ՄԱՍԻՆ

«...Աշխարհի վրայ ոչ մէկ ցեղ իր ժառանգութեամբ, իր իրական արժանիքով, մտաւորական կարողութեամբ, ատանդական աշխատասիրութեամբ, խղճմտութեամբ, ատանին յոյսերով և նպատակներով, այնքան արժանի է անկախ պետութեան մը որքան հայերը։

...Այս ազգին դէմ էր որ առաջին անգամ իթթիհատական թուրքերու կառավարութիւնը իր քնաջնջման հարուածը տուաւ 1914ին և 1915ին։ Այս պատմական ոճրագործ և ապնիւ ժողովուրդը՝ որուն միակ ոճիրը եղած է պերապանցել դրացի ազգերը իր ձեռներէցութեամբ և ջանասիրութեամբ կեղեքուեցաւ, աքսորուեցաւ, ու սպանուեցաւ կէս միլիոն հայեր, ու սպանուեցաւ կէս միլիոն հայեր, ու սպանուեցաւ կէս միլիոն հայեր

Ազգային Անցուդարձ

Ուսումն. Խորհուրդի նոր անդամները հրաւիրագրեր ընդունած են, որք են Գ. Գ. Բարսեղ Կիւլպէնկեան, Արամ Աբիկեան, Տօք. Գալֆայեան, Պարգև Մարկոսեան ու Կ. Տիլպէր։ Իսկ ձեռակերպական ընտրութիւնն ու վաւերացումը անշուշտ պիտի կատարէ Գաղ. Ժողովն յառաջիկայ իր նիստին մէջ։ Կ'ենթադրուի որ մեր յարգելի բարեկամներէն Կիւլպէնկեան իր առողջ. վիճակով չպիտի կրնայ իր ըմբռնած կերպով օգտակար ըլլալ, իսկ Աբիկեան բազմազբաղ չպիտի յաջողի թերևս ժողովներուն իսկ ներկայ գտնուիլ, իսկ Գ. Գ. Մարկոսեան իր կառավարական պաշտօններէրմամբ առէպ քաղաքէս բացակայելով չպիտի յաջողի հարկ եղած կերպով նուիրուիլ իր պաշտօնին, ինչպէս անցեալի մէջ իր պաշտօնավարութեամբը, գալով Տիլպէրի, արդէն հրաժարած է և անոր տեղ կ'խորհուի Գ. Թ. Պօյաճեանն հրաւիրել, որ իբրև ուրոյն վարժարանի մը անօրէն և նախկին տեսուչ չինք յուսար թէ ընդունի բայց և այնպէս եթէ պարզ ձևականութիւն մը լրացնելու համար անպատճառ Ուսումն. Խորհուրդ մը կ'ուզուի ընտրելիք ընտրուողներն յանձնառու են այդ եղանակին խօսք չունինք։ Իսկ թողունք թէմերու, արուարձաններու վարժարաններու վերին հսկողութիւնն ո՞ր կ'մնայ...։

— Առաջնորդ. Տեղապահ հայրը երէկ այցելութիւն տուած է Ֆրանսական հիւպատոս և բարձր կոմիսէր Պ. Օպէօ — Լամբորդի։ Նոյն օրը այցելած է նաև Իզմիրի Ցունաց մետրապոլիտ Գեր. Խրիսոսթոմոսի։

— Աղջկանց որբանոցի (Տիաքօնիզ) տեսչուհին միս Ընտրվուտ, առաջնորդարան ղրկած պաշտօնական նամակով մը կը փափաքի նոր գալիք 230 որբերէն 20 ը իրեն յանձնուի։ Միս Ընտրվուտ պիտի հոգայ անոնց հագուստը, ուտելիքը և կրթութիւնը։

— Կ'տեղեկանք թէ Իզմիր գալիք որբերուն որոնք կէս առ կէս երկու սեռին կ'պատկանին և որոց մէջ չափահասներ ալ կան15-17տարեկաններ, Ա.—Թարահիսար հանուած են և հոն պիտի մնան քանի մը օրեր, ինչ ինչ պատճառներով՝ Շնորհակալութեան արժանի է Ա.Թարահիսարի մէջ Պ.Գէորգ Ճակոբեան ազգայինն որ որբերու և որբուհիներու ուտեստեղէն և ճոխ ուտելիքներ մատակարարած է և լիուլի կշռացուցած։ Որբերու վրայ պլուխն չատ խեղճ կ'նկարագրեն որոնց մէջ բոպիկներ ալ կան դժբաղդաղար։ Այսպէս ուրեմն չորնքչաթթի կամ հինգշաբթիէ առաջ չպիտի կըրնան Իզմիր հասնիլ։

—Ստացանք Պ. Յանըգեանէ պատասխան մը սքաութիզմի մեր խմբաբագրականին որ պիտի հրատարակենք յառաջիկային։ Նմանապէս գեղեցիկ ուսումնասիրութիւն մը մեր յարգելի աշխատակից Տօք. Դարբինեանէ որ թողուցինք մեր յաջորդական թիւերէն մէկուն.

— Ստացանք չնորհակալութեամբ տեղւոյն վարժարանաց տեսուչ Պ. Ա. Կարապետեանի «Հօրէյս Ման» ամերիկացիմեծապոյնդատարակը և ամերիկեան հասարակական վարժարանը, ինչպէս նաև «Տարերք գիտութեան» Ա. Բ. Գ. և Դ. տարիները։

Ստացանք Պոսթընէ Գէրպէրեան պրատանհրատարակութիւններէն«Թարսս Լիւոնի» Մերինցի և «Հին Աստուածները» Լիւոն Շանթի, մաքուր տպագրութեամբերկուսառանձին հատորներ, գին առաջնոյն 1, տ. և երկրորդին 75 ս.

Տեղական Լուրեր

ԲԻՐԼԻԱ նաւահանգստին տեսչութիւնը, նաւապետներուն իմացուցած է որ, այն նաւերը որոնք Իզմիրի ծովածոցը պիտի մտնեն պէտք է նաւարկեն ապահովուած գծին մէջէն, որ ցոյց կը տրուի աջ կողմէն 8 կոմմիր խթան նշանով և ձախ կողմէն 5 և խթան նշանով։

ԱԼԱՇԷՀԵՐէ կը տեղեկացնեն թէ, տեղւոյն և շրջականերու մէջ չորտասան անձրև տեղացած է։

ՀԱՆՐԱՑԻՆ առողջապահութեան տնօրէնութիւնը Օգոստ.— Սեպտ. իր գործունէութեան մէկ վիճակագրութիւնը մեզ ղրկած է. որմէ կը քաղենք հետևեալ տեղեկութիւնները.— Մաքրագործութիւններ եղած են 842 այլևայլ խանութներու, խաններու և հանրատուններու մէջ։ 241 խանութի և այլ շէնքերու տէրեր տուգանքի ենթարկուած են օրէնքին հնազանդած չըլլալուն համար։ Իսկ 21 խանութներ և այլ շէնքեր գոցուած են նոյն պատճառաւ։

182 տուներ, խաներ և այլն ձրի հականեխուած են։

Սեպտ. ամսոյս մէջ կատարուած երկու խաներու մաքրագործում, իսկ տուգանքի ենթարկուած են 175 այլևայլ շէնքի տէրեր. իսկ 20ի չափ ալ գոցուած են։ Ձրի հականեխուած են 108 տուներ, խաներ և ն.։

ՀԱՆՐԱՑԻՆ առողջապահութեան տնօրէնութիւնը հետևեալը կը ծանուցանէ.— վերջին 24 ժամուան ընթացքին մէջ Իզմիրի մէջ պատահած է ծաղիկի երկու դէպք։

Հեվէէն քանակի հրամանատար զօր. Նիազը առջի օր այցելութիւն տուած է պէր. Խրիսոսթոմոսի։

ՍՈՒԼԹԱՆը իլատէով վաւերացուցած է ընտրութեանց եղանակը, Այս մասին հեռագրաւ հրահանգներ տրուած են Իզմիրի և միւս վիլայէթներուն։

ՀԵՎԷԷՆ ՊԱՐԵՆ. ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻՆ

Իզմիրի պարենաւորման յանձնախումբը կը ծանուցանէ հետևեալը.—

Նուազուրդի տրուած է բանակին սուրճի տպացումը, 30 Սեպտ. ին (Հ. Տ)։

Անոնք որ կուզեն մասնակցիլ կրնան տեղեկութիւններ ստանալ պարենաւորման յանձնախումբէն, ամէն օր ժամը 11 — 12։

Յանձ. Ատնօրէն ԳՆԴ. ԼԱՄՊՐՈՓՈՒԼՈՒ

ՄԱՆՉԷՍԹԸՐԻ

Ա. ԲԻՐՍ ԵՒ ԸՆԿ. ՏՈՒՆԸ

(A. Pearce & Co.)

Բաղարիս մէջ մասնաճիւղ մը հաստատած ըլլալով, պատուարժան վաճառականներէն կը խնդրէ որ բարեհաճին այցելել իրենց գրասենեակը, ուր մանիֆաթուրայի ամեն տեսակ ընտիր մայշներու նոր հաւաքածոյ մը իրենց տրամադրութեան տակ դրուած է։

Մ. ՄՒՐԻՊՈՍԵԱՆ.

Ընդհ. ներկայացուցիչ

ամբողջ Փոքր-Ասիոյ

45 ՊԱՒՐՃԵԱՆ ԲԱՅԱՒ

ԺԱՄ 10-ԷՔ—3-ն

ՍԿՍԱԾ ԵՆ

ԳԻՇԵՐ. ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԱՆԳԼԻԿԵՐԷՒ ԵՒ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԻ

Փոքր և չափաւոր ուսուցիչներու կողմէ, ամեն երեկոյ ժամը 7—8 Մհերոպեան վարժարանի մէջ։

Հաչ երէ՞ն երբեմնաբերձնէն թող փութայ օգտուիլ իրենց ընծայուած այս թանկագին առիթէն։

Արձանագրութեանց և այլ տեղեկութեանց համար դիմել Պ. Ն. վարդանեանի Պալապանեանի վաճառատունը, երկրորդ գէմ։

ԵՐԻՏ. ԳԻՇ. ԴԱՍԱԽՕՍ.

Ցանչախումբ

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Կ. Գօլիս 12 Հոկտեմբեր 1919

ՖՐԱՆՍ. ԽՈՐՀՐԴ. ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

Կառավարութիւնը պիտի ներկայացնէ խորհրդարանին ծրագիր մը խորհըդարանին ընտրութեան համար. որ պիտի կատարուին նոյեմբեր 16ին։ Ընտրական գործողութեանց բացումէն առաջ Մ. Քլէմանսօ հարաւային արեւմտեան քաղաքներէն մէկուն մէջ քաղաքական մեծ ճառ մը պիտի խօսի։

ԱՆԳԼԻԱ. ԼԻԱԶՕՐ

Տէրութիւններն լիազօրութիւն տուին Անգլիոյ կարգն հաստատելու Փոքր-Ասիոյ մէջ, այսպէս ընդունելով Անգլիոյ չահերուն առաւելակշռութիւնը Արեւելքի մէջ։

ԱԶԳԵՐՈՒ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Գնդ. Հաուզ նամակով մը կ'տեղեկացնէ Մ. Քլէմանսօի որ Ազգերու Դաշնակցութեան ժողովը յառաջիկայ տարիէն առաջ կարելի չպիտի ըլլայ գումարել։ Այս նամակը վատ տպաւորութիւն մը գործած է Բարիզի քաղաքական շրջանակներու մէջ։

ԻԶՄԻՐԻ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ

«Թասվիր էֆքեար» Իզմիրի քննիչ համաձայնական յանձնաժողովոյ Ֆրանսայի ներկայացուցիչին ըրած հարցումին ի պատասխան ստացած է թէ՝ ամսոյս 15ին Հաչտութեան Համաժողովին պիտի յանձնուի քննիչ յանձնաժողովոյ տեղեկագիրը։

Մ Ր. Ա Ր Ն Օ Լ Տ

Ամերիկեան նպաստամատոյց մարմնոյն նախագահ Մր. Արնօլտ քանի մը օրէն Ամերիկա պիտի մեկնի։

ԹՈՒՐՔԻՈՑ ՀԱՐՑԸ

Համաժողովին մէջ Թուրքիոյ հարցին քննութիւնը ըստ երեւոյթին դեռ պիտի ուշանայ։

Մ. ՔԼԷՄԱՆՍՕԻ ՎԵՐՋԻՆ ՃԱՌԸ

Անգլիական մամուլը մեծ գովեստով կ'խօսի Մ. Քլէմանսօի արտասանած վերջին ճառին մասին Ֆրանսայի խորհրդարանին մէջ։

ՖՐԱՆՍ. ԾԵՐԿՈՑՏԸ

Ֆրանս. ծերակոյտը սկսաւ վէրսայլի հաշտութեան դաշնագրին վիճաբանութեան։

Հ Ա Մ Ա Ժ Ո Վ Ը

Հաշտութեան Համաժողովը նիստ չգումարեց երէկ ու յայտնի չէ թէ երբ պիտի ըլլայ յաջորդ գումարումը։

ՍՏԱՅՈՂ ԼՈՒՐԵՐ

Գոնիան նախորդ կուսակալ Ճէմալ պէյի վեհ. Սուլթանին ներկայանալն և Գոնիոյ մէջ անգլիական իշխանութեանց և թուրք զօրաց միջեւ եղած ընդհարումներու մասին իրեւ թէ տեղեկութիւններ հաղորդած ըլլալը՝ կ'հերքուի։

ՊԱՇՏՕՆԷՈՒԹԵԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒՄ

Հաղորդուած տեղեկութեանց համեմատ յառաջիկային կարեւոր փոփոխութիւններ պիտի ըլլան թէ՝ պաշտօնատուներու և թէ կուսակալներու։

ՀԱՇՏ. ԴԱՇՆԱԳՐՒՆ ՎԱՒԵՐԱՑՈՒՄԸ

Հաւանական է որ բրիտանական կառավարութիւնն տեղեկացնէ պետութեանց վէրսայլի դաշնագրին վաւերացումը։ Բոլոր գաղթավայրերն եւս քուէարկած են դաշնագիրը։ Ճարոնի կայսրը պիտի վաւերացնէ հոկտ. 15ին դաշնագիրը։

ՖՐԱՆՍԱՑԻՔ Ի ԿԻԼԻԿԻԱ

«Լ'Օմ Լիպր» կ'հաւատաէ թէ նոյեմբերամսուան մէջ կիլիկիա պիտի գրաւուի ֆրանսական զօրաց կողմէ։

Ծ Ո Վ. Պ Օ Ն

Ծով. Պօն Պահլ հասած է, Լիբանանի ժողովուրդէն ընդունուած է խանդավառութեամբ։ Տեղական իշխանութենէն յետ այցելած է Պէյթէտտին ուր ընդունուած է Հապիթ փաշաէ, ճաշած է Էմիրին պալատը որ զինք սպասկանած էր։

ԲՈԼՇՆԻԿ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Զօր. Տէնիքին խորհուրդ կուտայ Բոլշնիացւոց և Ռուսերու միջեւ համերաշխութեան մը։

Զօր. Տէնիքին իր վերջին յարձակումներուն պահուն 25 հազար գերի և 15 թնդանօթ առած է պոլշեվիքներէն։

ՁԻՈՒՄԻ ԼՕՆԴԻՐԸ

Լօնտոնէ Ռոյթերի կ'տեղեկացնեն թէ՝ ամերիկեան կառավարութիւնը Իտալիոյ որ և է ազդարարութիւն չէ ղրկած Ֆիւմի խնդրոյն դէմ, այլ մասնակցած է Բարձրագոյն Խորհուրդի խորհրդակցութեանց։ Մնաց որ Բարձր. Խորհուրդը խիստ բարեկամական չեչտով մը ըրած է իր դիտողութիւններն Անատիոի յառաջ բերած իտալական նիրքին չփոթութեանց առթիւ։

ՊՈՒԼԿԱՐ ՆՈՐ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Սոֆիաէ կ'հեռագրեն թէ պուլկար նոր դահլիճը որոշած է խնդրել թագաւորէն նոր պայմանաժամ մը պատասխանելու համար Բարձրագոյն Խորհուրդին, Պուլկարիոյ պարտադրուած պայմաններուն մասին։

ՏՊԱՐԱՆ ՄԱՏԵՄԱՏԻԿԱՅԻ

ԼՔՄՆՈՒԱԾ ԱՅԳԻՊՆ

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպագրուին գրքեր, գրքոյկներ, տետրակներ, յայտարարութիւններ, հաշուեկան հրաւիրագրեր զեկուցատոմսերու մահազդներ եւն.

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպուին նամակագլուխներ, պահարաններ, հաշուեցուցակներ, ընկալագրեր, վերջապէս վաճառատան մը վերաբերեալ ամեն տեսակ տպագրական գործեր

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպուին տեղեկագիրներ, երեկոյներու նամակ-հրաւիրագրեր տոմսակներ եւ վերջապէս տպագրական արհեստին վերաբերեալ ամեն տեսակ գործեր

Ամեն լեզուէ՝ ՀԱՅԵՐԷՆ, ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ, ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ, ՅՈՒՆԱՐԷՆ, ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ

ՏԵՂԱԿՆԵՐՈՒ ՊԷՏՊԻՏՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԲՈՂՋ ՏԵՂԱԿ ԴՈՒՇՆԵՐՈՒ

Մահուր եւ խնամեալ գործ օրուան գիներու վրայ

Տպարանս բաց է առաւօտէ մինչեւ կէս գիշեր

խնդրանքներու համար

ՎՃԱՐՄՈՒՆՔ ԿԱՆԽԻԿ

„ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ"

Թերթիս ծաւալը աւելի ընդարձակուած ըլլալով, այժմ ի վիճակի եմք աւելի շատ տեղ մը տալ ծանուցմանց բաժնին, նոյնիսկ եթէ աւելն օր հարկ ըլլայ միեւնոյն ծանուցումն կրկնել, ինչ որ ասկից առաջ ի վիճակի չէինք ընելու:

Գոհացուցիչ պայմաններ փոքր կամ մեծ, մէկ կամ աւելի ծանուցմանց համար:

Դիմումներ կ'ընդունուին առտուընէ մինչեւ կէս գիշեր:

ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՒՄ

ԱՐԱՐԱՏ

ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՊԱՐՔԵՒԱԿԱՆ

ԱՐԱՐԱՑԻ ՄԵՐ ԱՆՄԱՀ ՀԵՐՈՍՆԵՐՈՒ ՓԱՌՔԻՆ ՁՕՆՈՒԱԾ

ԱՂԵՒԱՐԴ ՅՈՒՇԱԳԻՐՔԸ

Պատկերազարդ շրջազ հատոր մը զոր հեղինակը վերատին լոյս կ'ընծայէ

ԱՐԱՐԱՑԻ ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԵԳԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻԻ

ԳԻՆՆ Է 75 ՂՐՈՒՇ

Մի մոռնաք «Արարատ»ին օրինակներ ճուէր ղրկել հայ որբերուն եւ կրթական հաստատութիւններուն

Դիմել՝ ՓԷՇԻՇԵԱՆ և ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ տպարաններուն Ֆրանկաց թաղ՝ Գ. ՍԱՐԳԻՍ ԳԱԶԱՉԵԱՆԻ և ՀԵՂԻՆԱԿԻՆ

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԱՆ

Պ.

Պատիւ ունինք ձեզ ծանուցանելու թէ, մենք գործակալ կարգուած ենք տեղւոյս հրատարակին վրայ՝

ՓԽԻՉ

Թրքաշատ կառքերու բնդհ. բնակութեան, իր հրամանին տակ գործելով և ի վիճակի ենք կատարել մեզի ուղղուած ամէն յանձնարարութիւնք՝ փոխադրող – կառքերու, ամէն կարգի ինքնաշարժերու, մակոյկներու, հրկիզագործական մեքենաներու եւն.

Լիայոյս ըլլալով որ, մեզ պիտի պատուէք ձեր յանձնարարութիւններով, հաճիցէք ընդունիլ մեր յարգանաց հաւաստին.

ՈՐԴԻՔ ՋԱՆԱՐՏԻ. ՂԱՆՏԻ

ԱՌԺԱԳԱՏՍԱԾ ՀԱՒՍԵՔ՝

Լօրալ Հօնիշեր, Մարիթիմա Իթալիանա գրասենեակներէ.

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻԻՆ

Կրակի դէմ.—

NATIONAL UNION SOCIETY LTD. LONDON

CENTRAL INSURANCE CO. LTD. LONDON

Ծովային.—

PHŒNIX ASSURANCE COMPANY LTD. LIVERPOOL

Դիմել վաներատասանութեանց համար.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ

Լ.ԵՒ Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

ԹԷՈՏՈՐՈՍ ԲՍԱԽՆՈՒՏԻՍ

ՋՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ ԲԱՂՆԻՔՆԵՐ

Ջրաբուժութիւնը մարթը կը մաքրէ, արտաշնչութիւնը կը զիւրացնէ արեան շրջանը կը փութացնէ և մարմնոյն անդամալոյծ մասերուն ոյժ և առողջութիւն կը պարգեւէ։

Լոզանք ծծմբային } բիւմաթիզմի համ.
» պարէզ }

տոք ու պաղատուշը կիներու և այրերու համար առողջութիւն է։

Րէչիտիէ ճատեսի նոր փառան դէմ Ֆընարք փողոց թիւ 18-32։

Հապար Ֆրանք տուժելու պատրաստ է, եթէ հաստատել յաջողին թէ ինծոյ սպար է առողջութեան համար տուչը։

Ր Է Ժ Ի Ի

ՊԵՐՃԱՆԳԻ ԾԱՆԱՈՑՆԵՐ

Ցարդ հասարակութիւնն կը ծանուցուի որ, ասկէ յետոյ Րէժիի պերճանքի ծխախոտներէն կարելի պիտի ըլլայ տրամադրել մէկ կամ բազմաթիւ տուփեր, սակագին որոշուած գիներով։

Իզմիրի մէջ՝ Ֆաուրլիա։

Գօրտէլի, Պուճահ, Պուրնովահ, կէօզ—Թէփէի և Բունդահ մէջ կ'գըտնուին Անկլօ Իթթէրն գօ. օքէրէթիվ լիմիթ. մանաճիւղերուն մօտ։

Պերճանքի ծխախոտներն և սիկարներն են Ճօքէյ—Գլիւպ, Սէրքլը տը Գօսֆօր, Ենիճէ, Կրան Բրի, Էն—Ալա Սէրքլը տ'Օրիան, Պաֆրա—Մատէն Ալա և Էքսթրա—Էքսթրա։

Տնօրէնութիւն

ԳՆԵԼ ԱՃԱԳԱՐԵՑԷՔ

ՄՕՐԿԷՆԹԱՒ ԼԷՓՈՒՈՒՄ

ՀԱՑԿԱՆ ԾԱՂՈՑԵԱՆ (9)

Ընկերվարական եւ Պօլշեվիք

ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐ

ԵՒ

Հ. Տ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

Դարձեալ, «նոր սերնդականները գրաւոր և բերանացի պրօպականս կը մոխին տակն, որ չպիտի է չինի խաղաղաւարութիւն, որովհետև կեղծիքի մարմնացումն է, ոչ հի պարտականութիւն ու երախտագիտութիւն, իսկ ինչ որ զգացումից կը բղխի, դա կը դադարի պարտականութիւն և երախտագիտութիւն չինելէ։ Ցետոյ նրանք կը հարցնեին որ ամեն ինչ մարմնոյ համար է, կամ այլ խօսքով, հաճոյքի է աշխարհի տիրապետողը։»

Եւ այս հաճոյքի վարդապետութիւնը այնքան մշակեցին նոր Սերնդականները, որ անբարոյական բառին նշանակութիւնը ամհամեմատ նոր բովանդակութեամբ որպէս թէ հաճոյքի պահանջը զոհացնել բարոյականութիւն է, անիկա որքան ալ հակառակ ըլլայ կրօնքի, ընտանիքի և ընկերական յարաբերութեանց, որովհետև բնական սէրտքի զոհացում տալ է անիկա, իսկ հաճոյքի պահանջին չկատարուիլն է անբարոյականութիւն, որովհետև բնութեան հակառակ է անիկա։ (Տես Ազդակի տեղեկագիրը նոր սերնդականներու մասին)։

Կը վակենք այս տխուր էջը մեր ժառանգութեան յանձնելով Դաշնակցութեան փրոպականտի յատկանշական պատգը, այն է գաւանանքը նոր սերնդականներու։

«Ա. ԱԶԳՈՒԹԵԱՆ ԳԱՂԱՓԱՐ.— Կ'ընդունինի որ ժամանակաւոր է, որովհետև զարգացումի բացակայութիւնն է որ ազգերը այսպէս առանձին թողած է։ Բնութեամբ նոյն իսկ այսօրուան պետութիւնները, կը տեսնենք որ ազգ մը ո՛րան բարձր ըլլայ զարգացումով, այնքան շուտով կը ձուլէ իր դրացիները։ Ներկայ մէջ ժամանակին համար մը տասնեակ ազգեր կային այժմ մեկը մնացած է։ Փաստ է որ ազգը նոր չծնիր, իսկ եղածներն ալ կ'անհետանան, միայն այն ազգերը որ ունին ուժեղ խաղաղարբութիւն, պիտի կարենան իրենց մէջ ամբողջ բնական ձուլման։»

«Բ. ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ԳԱՂԱՓԱՐ.— Գաղափարն իսկ կը մերժելի- ընդունելով որ ստեղծուած է կեղեքիչը և տիրող դասակարգի կողմէն՝ շահագործական օրէնքներուն, որովհետև բնական սէրտքի զոհացում տալ է անիկա, իսկ հաճոյքի պահանջին չկատարուիլն է անբարոյականութիւն, որովհետև բնութեան հակառակ է անիկա (Տես Ազդակի տեղեկագիրը նոր սերնդականներու մասին)։

Կը վակենք այս տխուր էջը մեր ժառանգութեան յանձնելով Դաշնակցութեան փրոպականտի յատկանշական պատգը, այն է գաւանանքը նոր սերնդականներու։

«Ա. ԱԶԳՈՒԹԵԱՆ ԳԱՂԱՓԱՐ.— Կ'ընդունինի որ ժամանակաւոր է, որովհետև զարգացումի բացակայութիւնն է որ ազգերը այսպէս առանձին թողած է։ Բնութեամբ նոյն իսկ այսօրուան պետութիւնները, կը տեսնենք որ ազգ մը ո՛րան բարձր ըլլայ զարգացումով, այնքան շուտով կը ձուլէ իր դրացիները։ Ներկայ մէջ ժամանակին համար մը տասնեակ ազգեր կային այժմ մեկը մնացած է։ Փաստ է որ ազգը նոր չծնիր, իսկ եղածներն ալ կ'անհետանան, միայն այն ազգերը որ ունին ուժեղ խաղաղարբութիւն, պիտի կարենան իրենց մէջ ամբողջ բնական ձուլման։»

«Գ. ԼԵԶՈՒ.— Անոնք դեմ եին լեզուի ազնուացումի եւայլն գաղափարներուն։ Լեզուն միջոց է, բանական է որ դուն կրնաս միտդ հասկցնել դիմացինիդ։»

*«Դ. ԿՐՕՆ.— Առաջին անգամ ըլլալով բացորոշապես կ'սկսին խօսիլ- իրենց ամրողջ սկզբունքները հիմնուած են Տարուինի վարդապետութեանց վրայ և իրենք անիրկ ծեղու համար։ Անոնք կը պոռային, Հայրենիքի փառքին համար կռիւ կայ, պիտի է աւելնը աշխատին ատոր համար, սակայն բանուորը ինչո՞ւ արթայ կռուի, երբ դեռ իր անձը զոհելու վտանգեն զատ, պիտի տայ պատերազմական տուրեր, իսկ իր արիւնով գնուած տեղերու արդիւնքը պիտի վայելէ այլ բուրժուազիան որ արիւն հրտինք թափել կուտայ իրեն։ Բանուորին համար միեւնոյն է, որ իրմէն տուրք գանձողն է Էտուարտ կամ Վեհորդրատօվ մը, իր տան կառավարիչ յափրշտակողը է Անիմեն կամ Պետրոս, անուններու տարբերութիւն կայ միայն։ Չկայ հայրենիքի գաղափար, այլ կայ ծանօթութեան շրջանակ, մարդ անծանօթով չի կրնար հետաքրքրուիլ։ Թրանսվաալի մէջ ծնած Պուրիկը երբէք չկրնար ոգեորուիլ Պուրկասասանով այնպէս ինչպէս Թրանսվալցին